
[p1]

Dienstag 18./9.60.

+

Werthester Herr Gezelle!¹

.....

1 Vertaling (Duits) Joost Vanbrussel:

Dinsdag 18 september 1860.

Zeer Eerwaarde Heer Gezelle!

Ik kan een geschikte gelegenheid niet laten voorbijgaan om U enkele regels te sturen die U hopelijk zullen interesseren, daar ze U en mij aanbelangen. Vorige zaterdag ging ik naar het gymnasium om Uw boeken, samen met die van meneer Algar in te pakken, maar ik vond nergens een koffer, zelfs niet bij de portier. Ik weet niet of U in Brugge een kist hebt om alles in te pakken. Indien niet, dan vraag ik U allervriendelijkst mij daarover bericht te geven, opdat ik er een bij de timmerman kan laten maken en zo vlug mogelijk aan Uw wens kan voldoen.

De boeken van meneer Algar zijn reeds half ingepakt; ik zal ze woensdag uit Roeselare versturen. Toch moet ik, zodra de kist leeg is, die opnieuw hier zien te krijgen, zodat ik de rest ook kan inpakken. Er staat ook nog een koffer in de kamer van meneer Algar, die met kledingstukken, zo lijkt me, gevuld is. Die wil ik tezelfdertijd ook naar Brugge naar het Engels Seminarie zenden.

Misschien denkt U wel niet dat ik uit Roeselare weg ben. Spijts mijn armzalige toestand werd ik om zo te zeggen genoodzaakt voor een paar dagen naar Kortrijk te trekken. I. Vanlerberghe namelijk, aan wie ik reeds in de vorige voorbije vakantie beloofd had, hem eenmaal te gaan bezoeken, kwam vrijdag tweemaal naar mij en vroeg mij zo met aandrang om mijn reeds zo lang gegeven belofte te houden, dat ik hem dit niet langer wilde weigeren. Daarom trok ik op de dag van het bezoek van de koning te voet naar Kortrijk, waar ik heel vriendelijk ontvangen werd. De ontvangst van de koning was zeer enthousiast, en veel beter en hartelijker, dan men ooit onze koning van Pruisen in de Rijnprovincie onthaalde. De Koning moet toegeven dat er slechts één Vlaanderen is en dat de Vlaamse harten de beste zijn, en ik mag wel zeggen de harten die hem meest genegen zijn. Op zondag reisde ik voor twee frank, die Vanlerberghe mij in zijn goedheid voorschoot, heen en terug naar Ieper, waar het onthaal nog feestelijker was, maar dan toch wel niet helemaal zo enthousiast als in Kortrijk. Wellicht werkte de weersgesteldheid op het gemoed. Zowel in Kortrijk als in Ieper was de audiëntie en de ontvangst van de geestelijkheid, vanuit de koning gezien, meest vriendelijk en hartelijk. De koning scheen diep ontroerd tijdens de rede die de Heer Dechant van Kortrijk voor hem las. De rest zal ik U later wel eens persoonlijk meedelen.

Ik ontmoette in het gymnasium van Kortrijk een Duitser, die wellicht binnen twee jaar naar Brugge, naar het Engels Seminarie wil komen. Nu zit hij in de Secunda en heeft zich verbonden om nog twee jaar lang, tot na zijn Prima, te Kortrijk in het gymnasium te blijven. Hij zal wellicht 'n keer tegen het einde van de vakantie naar Brugge komen, om alles te bekijken en verdere bijzonderheden daaromtrent te bespreken.

Ich kann eine gute Gelegenheit nicht unterlassen, um Ihnen einige Zeilen zu übersenden, die Sie über Ihre und meine Angelegenheiten hoffentlich interessiren werden. Am vorigen Samstag² ging ich in's Gymnasium, um Ihre Bücher, sowie die des Herrn Algar einzupacken, aber ich fand nirgendwo ein³ Koffer, selbst nicht bei dem Pfortner.⁴ Ich weiss nicht ob Sie eine Kiste zu Brügge haben, um Alles einzupacken; wonicht, dann bitte ich Sie gütigst mich darüber zu benachrichtigen, auf dass ich eine bei dem Zimmermann machen lassen und so bald als möglich Ihrem Wunsche entsprechen kann.

Die Bücher des Herrn Algar sind bereits halb eingepackt, und ich werde sie Mittwoch⁵ aus Roulers abschicken; jedoch muss ich die Kiste sobald sie leer sein wird wieder hier bekommen, auf dass ich den Rest auch einpacken kann.

..... [p2]

Es steht auch noch ein Koffer im Zimmer des Herrn Algar, das mit Kleidungsstücken, scheint es mir, gefüllt ist. Dies will ich zu gleicherzeit auch nach Brügge in's Englische Seminar absenden.

.....

Dat is al het nieuws van mij, beste meneer Gezelle. Vandaag keer ik naar Roeselare terug, waar mijn neef mij verwacht. Laatstgenoemde, net zoals zijn echtgenote, zijn reeds helemaal van plan hun zoon naar U te sturen. Ik hoop dat meneer Huys maar niet de dwaasheid begaat dat hij ooit het plan zou opvatten hun zoon nog in Roeselare te laten. Mag ik vragen mij te schrijven wat de bijzonderheden zijn in verband met het gebouw en de onderwijsvakken. Wie zou de leraar van de kleine dan zijn, en waar moet hij naar school gaan?

Ik verlang U allen terug te zien en ben zeer blij dat ik bij U te Brugge kan blijven. Ik stop hier en vraag U mij te beschouwen als Uw meest oprechte en onderdanige vriend.

In haast.

Gustav Saffenreuter

Hoe maakt Seppen het? Veel groeten aan hem en aan Uw hele familie.

2 15 september 1860.

3 Fout voor 'einen' Koffer (want 'der Koffer').

4 In kader van de verhuis naar het Engels College in Brugge dat zou openen in oktober 1860.

5 Foutief voor 'Mittwoch'.

Sie denken vielleicht nicht, dass ich aus Roulers weg bin. Trotz meiner Dürftigkeit wurde ich um so zu sagen genöthigt, mich auf ein paar Tage nach Cortryk zu begeben. J. Vanlerberghe nämlich, dem ich bereits in den vergangenen Ferien versprochen hatte, ihn einmal besuchen zu kommen, kam zweimal Freitag zu mir und bat mich so dringend mein schon so lange gegebenes Versprechen zu halten, dass ich ihm nicht länger abschlagen wollte. Ich ging deshalb am Tage des Besuch[s] des König's⁶ zu Fusse nach Cortryk, wo ich sehr freundlich empfangen wurde. Der Empfang des Königs war sehr enthusiastisch, und viel besser und herzlicher, als man je unsern König von Preussen in der Rheinprovinz⁷ empfing. Der König muss gestehen dass es nur ein Flandern gibt und dass die flämischen Herzen die besten und ich mag sagen die ihm gewogensten sind.

..... [p3]

Am Sonntage⁸ reiste ich für zwei Franken, welche Vanlerberghe die Güte hatte für mich auszulegen hin und zurück nach Ypern⁹ wo der Empfang noch feierlicher, jedoch nicht ganz so enthusiastisch war als zu Cortryk. Wahrscheinlich war es das Wetter welches auf das Gemüth eingewirkt hatte. Zu Cortryk sowohl, als auch zu Ypern

.....

6 In 1860 bezocht de koninklijke familie onder de leiding van koning Leopold I verschillende Belgische steden. Kortrijk was, samen met Deinze, aan de beurt op 15 september 1860. Na een tussenstop in Deinze hield de koninklijke trein halt in Kortrijk, waar de koninklijke familie door de burgemeester (M. Danneel) en een militaire delegatie hartelijk werd begroet. Onder begeleiding van een bloemenregen zette de stoet zich voort richting het Plein van de Gouden Sporen, dat toen net hernieuwd was. Daar bezocht de koning een hotel en ontving gedurende tweeënhalve uur verschillende functionarissen. De dag werd afgesloten met een banket in het koninklijke casino, een vurig lichtspektakel en een bal. De volgende ochtend vertrok de koninklijke familie terug naar Brussel.

Voor meer detail, zie *Manifestation nationale du peuple belge en 1860*, Volume 1.

7 De Rijnprovincie was een deel van het toenmalige Pruisen, met als hoofdstad Koblenz. De koning kwam er regelmatig langs voor o.a. Militaire oefeningen, zoals Saffenreuter in brief 26274 beschreef.

8 16 september 1860.

9 In 1860 bezocht de koninklijke familie onder de leiding van koning Leopold I verschillende Belgische steden. Ieper was aan de beurt op 16 september 1860, de dag na Deinze en Kortrijk. Hier waren zelfs Franse functionarissen aanwezig, om de koning te feliciteren in naam van de Franse koning. Verder is het verloop te vergelijken met het bezoek aan Kortrijk; een militair ontvangst, wandeling naar een hotel onder luid enthousiasme, dialoog met verschillende functionarissen en lokaal belangrijke personages, toespraken, en een uitgebreid défilé.

Voor meer detail, zie *Manifestation nationale du peuple belge en 1860*, Volume 1.

war die Audienz und der Empfang der Geistlichkeit von Seiten des Königs die freundlichste und herzlichste. Der König schien tief gerührt auf den¹⁰ Vortrag, welchen der Herr Dechant von Cortryk ihm vorlas. Das übrige werde ich Ihnen später persönlich mittheilen.

Ich fand zu Cortryk im Gymnasium einen Deutschen, welcher vielleicht in zwei Jahren nach Brügge in's Englische Seminar kommen will. Er ist gegenwärtig in Secunda und hat sich verpflichtet noch zwei Jahre lang bis nach seiner Prima zu Cortryk im Gymnasium zu bleiben. Er wird vielleicht einmal gegen Ende der Ferien nach Brügge kommen, um Alles anzusehen und das Nähere darüber zu besprechen.

..... [p4].....

Dies sind alle meine Neuigkeiten lieber Herr Gezelle. Heute kehre ich wieder nach Roulers zurück, wo mein Vetter¹¹ mich erwartet. Der letztere sowie auch seine Gemahlin sind schon bereits ganz gesinnt ihren Sohn zu Ihnen zu thun. Ich hoffe dass Herr Huys nur keine Dummheiten machen wird, indem er Jene verabredet Ihren Sohn noch zu Roulers zu lassen. Ich bitte schreiben Sie mir doch das Nähere in Betreff des Gebäudes und der Unterrichtsfächer. Wer würde der Lehrer des Kleinen sein, und wo muss er in die Schule gehen?

Ich verlangere¹² schon Sie Alle wiederzusehen und bin sehr froh, dass ich bei Ihnen zu Brügge bleiben kann. Ich endige, und bitte Sie mich für Ihren aufrichtigsten und gehorsamsten Freunden zu halten.

In Eile

Gustav Saffenreuter.

Wie geht es mit Seppen. Viele Grüsse Ihm und Ihrer ganzen Familie.

.....

10 Fout voor 'dem'.

11 'Vetter' kan zowel oom, neef als relatief veraf verwant persoon betekenen. De voorvader van Edward Rodenbach, Ferdinand Rodenbach (Andernach, 1714 - Roeselare, 1783) kwam naar Roeselare in het midden van de achttiende eeuw. Hij werd geboren in Andernach, net als Albert Joseph Saffenreuter (°1812), de vader van Gustave. Vermoedelijk bestaat er tussen de Rodenbachs en de Saffenreuters uit Andernach aan de Rijn een (verre) familieband, maar hoe de verwantschap tussen Ferdinand en Albert precies in elkaar zit is niet duidelijk.

Gustave Saffenreuter logeerde eveneens bij de familie Ed. Rodenbach-Mergaert, van waaruit hij zijn [volgende brief van 26/09/1860 aan Guido Gezelle](#) schreef.

12 Foutief voor 'Ich verlange'.

Briefbeschrijving

Verzender	Saffenreuter, Gustave Willibrord
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	18/09/1860
Verzendingsplaats	Roeselare (Roeselare)
Annotatie	Plaats gereconstrueerd op basis van de brieftekst; adressaat gereconstrueerd op basis van de aanhef.
Annotatie	Plaats gereconstrueerd op basis van de brieftekst; adressaat gereconstrueerd op basis van de aanhef.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 211 mm x 138 mm papier, wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	4058
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.10375

Inhoud

Incipit	Ich kann eine gute Gelegenheit nicht unterlassen, um
---------	--

Tekstsoort	brief
Talen	Duits

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	18/09/1860, Roeselare, Gustave Willibrord Saffenreuter aan [Guido Gezelle]
Editeur	Nel Top; Marc Carlier (research); Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2025
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .

Citeren

Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
